Rechten van minderjarigen in gerechtelijke procedures

Denemarken

1. De handelingsbekwaamheid van het kind

De leeftijd waarop een eiser in Denemarken een zaak zelf aan het gerecht kan voorleggen is 18 jaar.

2. Toegang tot aangepaste procedures

Er bestaan geen gespecialiseerde instanties die de belangen behartigen van minderjarige slachtoffers en getuigen in strafzaken. Die verantwoordelijkheid berust bij de politie, het openbaar ministerie en de gerechtelijke diensten.

Het burgerlijk recht in Denemarken voorziet niet in gespecialiseerde instanties die de belangen behartigen van kinderen in civielrechtelijke procedures.

In de regel berust het Deense rechtsstelsel op de aanname dat rechters en gerechtsdeurwaarders “generalisten” zijn. Er zijn dus geen gespecialiseerde rechters of gerechtsdeurwaarders betrokken bij procedures die kinderen aangaan.

Op de rechtbanken rust een algemene plicht zaken met de nodige snelheid af te handelen.

In 2013 heeft de Deense regering besloten om de bescherming van kinderen en jongeren tegen misbruik te versterken. Wanneer moet worden aangenomen dat een kind of jongere bijzondere ondersteuning nodig heeft, zorgt het gemeentebestuur ervoor dat de omstandigheden van het kind of de jongere worden onderzocht.

Er bestaan in de strafrechtspraak geen gespecialiseerde instanties die de belangen behartigen van minderjarige slachtoffers en getuigen.

Denemarken beschouwt niet-begeleide minderjarigen als een bijzonder kwetsbare groep en heeft richtsnoeren opgesteld voor de verwerking van verzoeken die op hen betrekking hebben.

Minderjarige eisers zijn in civielrechtelijke procedures niet handelingsbekwaam en worden daarom vertegenwoordigd door hun ouders of voogden. Kinderen die in gewone burgerlijke rechtbanken als getuigen worden opgeroepen, hebben geen recht op gratis dienstverlening door een advocaat.

3. Multidisciplinaire aspecten

In 2013 heeft de Deense regering middelen toegewezen aan initiatieven om de bescherming van kinderen en jongeren tegen misbruik te versterken. Een van de initiatieven betrof de oprichting van vijf bijzondere “kinderhuizen” voor alle gemeenten in Denemarken.

Er is een mechanisme ingevoerd dat de samenwerking tussen het regionale bestuur en de gemeenten moet versterken in zaken waar conflicten hoog oplopen.

4. Opleiding van professionals

Adjunct-rechters nemen deel aan een aantal verplichte basiscursussen, waarbij onder meer wordt geleerd hoe voogdijzaken worden behandeld.

Bij rechters wordt dit onderwerp in het algemeen en waar relevant, opgenomen in cursussen en seminars.

Er bestaat geen verplichte opleiding voor advocaten die kinderen vertegenwoordigen in civielrechtelijke zaken, strafzaken of bestuursrechtszaken.

Het hoofd van het openbaar ministerie biedt een seminar aan als onderdeel van de aanvullende opleiding van aanklagers die tijdens procedures contact met kinderen hebben.

De Deense overheid verleent permanente ondersteuning aan de gemeenten bij hun inspanningen om de juiste diensten aan kwetsbare kinderen, jongeren en hun families te verlenen. Daarom worden er jaarlijks middelen vrijgemaakt voor de bijscholing van maatschappelijk werkers van de gemeenten.

5. Belangen van het kind

Overeenkomstig de Deense Wet op de sociale diensten is de gemeente verplicht om het kind de nodige steun te bieden die tegemoetkomt aan de belangen van het kind. De steun moet worden afgestemd op de specifieke situatie en behoeften van het kind, en moet in een vroeg stadium en op permanente basis worden verleend, zodat problemen bij het kind thuis of in zijn onmiddellijke omgeving voor zover mogelijk kunnen worden verholpen. Bovendien moet de steun gebaseerd zijn op de eigen hulpbronnen van het kind.

6. Toezicht op en tenuitvoerlegging van beslissingen in procedures waarbij kinderen betrokken zijn

Als bij de politie aangifte wordt gedaan van een vermeend strafbaar feit, is de politie verplicht het slachtoffer bij te staan en informatie te verstrekken, onder andere over het recht op juridische bijstand.

Een civiel vonnis waarbij een kind als eiser betrokken is, wordt door het kantoor van de gerechtsdeurwaarder ten uitvoer gelegd volgens de desbetreffende normale voorschriften. Minderjarige eisers hebben geen procesbevoegdheid en worden daarom vertegenwoordigd door hun ouders of voogden, die de rechten van het kind als eisende partij uitoefenen.

Een vonnis in een familiezaak inzake het gezag over en het verblijf van het kind wordt door het kantoor van de gerechtsdeurwaarder ten uitvoer gelegd. De tenuitvoerlegging kan niet plaatsvinden wanneer de lichamelijke en geestelijke gezondheid van het kind ernstig wordt bedreigd.

7. Toegang tot rechtsmiddelen

Als bij de politie aangifte wordt gedaan van een vermeend strafbaar feit, is de politie verplicht het slachtoffer bij te staan en informatie te verstrekken, onder andere over het recht op juridische bijstand en het indienen van een aanklacht. Schadevergoedingsaanspraken kunnen tijdens het strafproces worden behandeld.

Een kind kan de hoedanigheid van eiser hebben, maar kan, aangezien het geen procesbevoegdheid heeft, niet zelfstandig een zaak aanhangig maken bij een binnenlandse rechtbank.

Een kind kan de hoedanigheid van verweerder hebben, maar alle procedurele handelingen moeten namens het kind door de ouders of voogden worden verricht.

Eenieder is verplicht om in de rechtbank te getuigen indien hij/zij door de rechtbank als getuige wordt opgeroepen, ook kinderen. Voor de deelname van een kind als getuige aan een proces is geen toestemming van een ouder/voogd nodig.

In een civielrechtelijke procedure kunnen kinderen de hoedanigheid van eiser en verweerder hebben. Kinderen hebben in de regel geen procesbevoegdheid. Daarom worden de rechten van het kind in zijn hoedanigheid van eiser en verweerder uitgeoefend door zijn ouders/voogden. Dat geldt ook voor het recht om beroep aan te tekenen.

8. Familie- en gezinsleven

Voordat een aanvraag tot erkenning van aspirant-adoptieouders wordt goedgekeurd, doet het secretariaat van de Verenigde Raad grondig onderzoek naar de kandidaten. Op basis van de resultaten van het onderzoek besluit de Verenigde Raad of de kandidaten als aspirant-adoptieouders worden erkend.
Volgens de Deense adoptiewet van december 2015 is alleen volledige adoptie toegestaan. Momenteel werkt de geaccrediteerde adoptie-instelling in Denemarken alleen samen met landen van herkomst die op grond van hun wetgeving sterke adopties toestaan.
In de Deense adoptiewet is bepaald dat bij nationale adopties alle kinderen vanaf twaalf jaar met de adoptie moeten instemmen.
Is het kind jonger dan twaalf, dan moet de overheid, indien de rijpheid van het kind en de aard van de zaak dit toelaten, informatie verstrekken over de houding van het kind tegenover de adoptie.
De adoptiewetgeving valt onder de minister van Sociale en Binnenlandse Zaken.

Kindvriendelijke justitie in Denemarken PDF (499 Kb) en

Laatste update: 30/07/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.